

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:		Főszerkesztő: Dr. VARGA LAJOS.	Egyes szám ára 4 fillér.
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.		Felolós szerkesztő: SZATHMÁRY ZOLTÁN.	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "			Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Az udvar Budapesten.

— szeptember 15.

Valami izelítőt kaptunk most a király itt tartózkodása alatt, a rég nélkülözött, nehezen nélkülözött udvari életből. Megélénkült a budai vár. Az uralkodón kívül királyi hercegek jöttek-mentek. Felvonultak az udvari méltóságok, felvonultak a közös miniszterek és megtudtuk, hogy a ragyogóan berendezett királyi palotában külön termek, állandó helyiségek állanak a külügyminiszter rendelkezésére. Annyi bizonyos, hogy ezeket a termeket sem koptatják sokat. De a héten ott tartották meg a közös minisztertanácsot és lehet, hogy a magyar külügyminisztérium keveset használt termeiben dőltek el a két ország legfontosabb kérdései.

Afelől nincs semmi kétség, hogy nevezetesebb és nagyobb horderejű dolgok rég foglalkoztatták a két állam minisztereit, mint ma. A kérdéseket, a problémákat Magyarország vetette fel. Magyarország az általános választójog reformjának megalkotása előtt áll és kapcsolatba hoz ezzel a kérdéssel száz mást, harmóniában akarja megoldani a katonai kérdést, a pártok egyesülésének kérdését, szóval a legéletbe vágóbb ügyeket.

Hetek, hónapok óta folynak a tárgyalások, az izgatottság egyre nő és az ügyek semmivel sem mennek előre. Ilyen körülmények között igazán figyelembe méltó egy jeles magyar államférfiu kijelentése, aki így jellemezte a helyzetet:

— Az a baj, hogy tulságos fontosságot tulajdonítanak a választójog reformjának. Igaz, hogy nagyon nevezetes kérdés ez. De a modern politika és társadalom tudomány arra tanít bennünket, hogy ilyen — bármily nagy horderejű — technikai kérdések a nemzetek sorsát, életét vagy halálát nem dönthetik el. Nem szabad annyira félni attól a reformtól. Ugyis meg kell csinálni, még pedig becsületesen kell megcsinálni. Aki nem hiszi, most hogy itt van az udvar, meggyőződhet róla, hogy nincs kibuvó.

Ebből a szempontból persze nyugodtabban lehet tekinteni az egész problémát, minden kíséretével, a magyar udvari élet alatt folyó tárgyalásokkal együtt.

És mi azt hisszük, hogy ennek az álláspontnak van igaza.

Emelik Debrecen városában a pótadót!

De mennyivel?

Megtudjuk a szeptemberi közgyűlésen.

A város költségvetése.

Emelik a pótadót! Még most mindenki csak ezt mondja — de hogy mennyivel, azt nem tudja senki sem, ha csak reálisnak nem fogadjuk el már most a költségvetést.

Emelik a pótadót! Emelik és folyton emelik. Már idáig jutottunk. A dúsgazdag Debrecen már csak polgárainak a legnagyobb mértékű megerősítése árán képes fedezni a bevételével aránytalan nagy kiadásokat.

A jövő még szomorubb. Javulásra sincs remény. A kiadások egyre szaporodni fognak, De meddig? Azt nem vehetjük irányadónak, hogy nincsen olyan székér, amelyikre nem férne még egy szál széna.

Evvel a politikával szakítani kell!

A folytonos pótadó emelés nem vezet jóra. Az anyagi romlás így a legsötétebben fenyeget. — Légvárakat nem szabad építeni és kiadásokat nem szabad fedezet nélkül csinálni. Ez a legnagyobb bűn amit elkövethetünk a közérdek ellen.

A józan ész is azt diktálja, hogy csak annyit költs, amennyid van. Ha folyton többet-többet költünk, akkor visszatérhetetlenül rohannunk le az anyagi romlás sötét ösvényén.

Városunk közönsége már is túl van terhelve. A jövődő modern ujitások még nagyobb terhet rónak

reá Mi lesz akkor, ha már most így kezdjük?!

Emelik a pótadót. „Csak egy kicsit, de ez a kicsi azután „reális.“ Hogy mennyivel igazában, azt majd megtudjuk nemsokára!

*

Röviden, de elhamarkodva nyargaltunk át a városi tisztviselők fizetésrendezésén. Sok kritika és sok szó fér mindezekhez. Azok, akik lóhalálban vágattak keresztül minden pontokon — nem számoltak a következményekkel teljes mértékben.

A pótadó már is ijesztően nagy. A bevételek fokozására egyelőre még remény sincs, ellenben a kiadások napról-napra szaporodnak. Vízvezeték, villámvasut, villámvilágítás — mind, mind óriási összegeket emésztenek.

A pótadó tehát röviden ijesztő arányokban fog emelkedni. Eddig rendben van. „Mégköveteli a város érdeke“ — azt mondják. De nézzük, vajon arányban van-e a közönségre rótt terhekkkel, ezeknek a terheknek a nagy eredményei.

Bizony, bizony elszomorodva tapasztaljuk, hogy a város pénzének nagy részét sokszor gavalléros, uri passziókra használják fel, esetleg kísérleteznek, próbálgatnak, de minden esetben a város megterhelésére.

A fizetésrendezés nem segít a kicsinyek existenciális érdekein. Ez ellen általános a panasz mindenütt. De bezzeg ott, ahol nem kellett volna emelni a fizetéseket — ott emelik. Nem hiába, hogy minden szentnek maga felé hajlik a keze.

A város jövő évi költségvetését már elkészítették, 3.173.000 korona bevétellel szemben 3.365.581 korona kiadás mutatkozik, amely különbözet tizenhét és fél százalékos pótadóval volna állítólag fedezhető. Hogy mennyiben reális ez a költségvetés, azt majd a szeptember végén tartandó közgyűlésen fogják eldönteni, előbb azonban a felügyelő, majd a gazdasági és végül a jog-és pénzügyi bizottság vezí tárgyalás alá. Addig is reméljük a legjobbat, már is nagy mértékben megnövekedett pótadók mellett! Bizony, ha így haladunk, a gazdag Debrecen, nemsokára ezek másként fog szerepelni.

A „reális“ költségvetéshez joga van minden adózó polgárnak hozzászólni a törvény értelmében. A városi tanács tegnap függesztette ki az erről szóló hivatalos hirdetményt:

Gyermekruha különlegességek, kosztümök, palettok, gallérok, leányka sapkák és mindenféle

iskolai

ruhákban, ujdonságok nagy választékban érkeznek
BLAU ARMIN és Tsa
gyermekruha áruházában Batthyány-u. 2.
Gyermekruhá kvarrásra elvállaltatnak.

Hirdetmény. Debrecen szab. kir. város házipénztárának és az általa kezelt alapoknak 1909. évi költségvetésének elkészült és az a törvény rendelkezéséhez képest a folyó év e hó 13. ik napjától közszemlére kitétetett a város számvevői hivatalánál, ahol is az a hivatalos órák alatt megtekinthető. Erről a város adózó lakossága azon felhívással értesítetik, hogy a költségvetésre netalán észrevételek a közgyűlés napját megelőző öt nappal írásban a városi tanácshoz adhatók ki. A városi tanács. (—ith)

EGYHAZ, ISKOLA.

Püspökválasztási mozgalmak.

Hajduböszörményi szavazata.

Már vasárnap délelőtt elterjedt az a hír Debrecenben, hogy a hajduböszörményi egyház, dr. Baltazár Dezső volt püspökjelölnek esperesi székhelye, a maga nyolc szavazatát Dicsőfi Józsefnek adta. A hír természetesen élénk felháborítást keltett és egyben magyarázatul is szolgált arra, hogy miért huzták, halasztották Bösörményben a szavazást? Azért, mert előre tudta, legalább is valószínűnek tartotta a bösörményi elnökség azt, hogy minden korteskedés és befolyásolás dacára Dicsőfi József kapja meg a szavazatot, ami természetesen a kerületben károsan befolyásolta volna Erőss Lajos eszéit.

Ez a huzza-vona tehát színtelen korteskedés volt.

A huzza-vona sikerült, azonban az a mérhetetlen korteskedés, amit Erőss Lajos érdekében napokon keresztül elkövettek: visszafelé sültek el. Az Egyházkerület Rózsája múlt pénteken, Márkja (t. i. Endréje) szombat egész nap kulcsoltak, sőt folyt a korteskedés még szombat késő este, éjjel is, melyben oly tevékeny részt vett egy vidéki lelkész, hogy másnap — valószínűleg rekedtsége miatt — képtelen volt templomi szolgálatot teljesíteni.

E tényeket szíveskedjék az E. H. is tudomásul venni és reméljük, hogyha általa a „köztisztelt püspökjelölő” emelt collégiumi ügyészt megkérdezi: mai cikkével izetlen fordításait helyreigazítani fogja.

Az időknél elszomorító jeleként jegyezzük fel még azt, hogy a bösörményi pres-

byteriumban egyesek „anarkia” és „aljasság” jelzővel illették a szavazatok felbontására a kerületi közgyűlés által kiküldött bizottságnak azt a tényét, mely szerint a bösörményi egyháznak dr. Baltazár Dezsőre adott szavazatát annak idején megsemmisítette. Ugy látszik az illető bösörményi presbyter urak feledtek, hogy a bizottság az egyházkerület megbízásából a kerületnek reáruházott hatáskörében járt el és így a bizottságon keresztül az egyházkerületet illették az említett durvaságokkal. Ez az egyik sajnálatos tény. A másik pedig az, hogy ime egyes gyűlékezések előtt ennyire lejárt az egyházkerületi közgyűlésnek, mint törvényes hatóságnak a tekintélyel. Hát bizony mindez nem másnak, hanem csak annak a szertelen, izlést, ügyet, személyt egyáltalán nem tekintő elvadult korteskedésnek tulajdonítható, amelyet Erőss Lajos részéről a főgondnoki testőrség elkövetett.

Bizony hosszú idő kell arra, hogy ezek a visszasságok lecsillapodjanak és a tárgylagos fel fogás, egymás és a felettes hatóságok iránti feltetlen tiszteletnek érzete az emberekben ismét felülkerekedjék.

A szavazatok.

Erőss Lajos pártipjai már megirták vasárnapra, hogy már is abszolút többséggel rendelkeznek. Ha ez megfelelt volna a valóságnak: akkor miért volt szükség a bösörményi, pártját ritkító, még világi választásoknál is szokatlan nagy szabású korteskedésre! Mi egyáltalán nem bocsátkozunk jóslásokba, tudósításokat nem kértünk, amit kapunk: azt sem igen, legfeljebb ha szórvaosan közöltük. Dicsőfi József mellett nem áll hosszú kezű főgondnok és nincs mellette egy mindenre kész praetoriánus szervező. Bennünket a tárgylagosság soha el nem hagyott, kritikailag is, — még ha keserű perceket is szerezünk ezzel egyeseknek, — a konkrét tényeknek felszólására szorítottunk. Cafolatlan nem részesülünk és úgy hisszük; nyugodtan biztatjuk annak elbírálását a közönségre, hogy kik azok, akik céltalosan ráfogásokkal, alaptalan rágalomokkal szándékos ferdtésekkel a közönséget félrevezették, vagy legalább is akartak.

Nem üppelünk egyetlen egyház szavazatára sem, nyugodtan várjuk az eredményt, a szavazatok felbontását.

És csak kivételesen jegyezzük fel itt, hogy vasárnap szavazott Bösörményen kívül Szentés is, szintén Dicsőfi Józsefnek.

A debreceni ref. egyház iskolaszéke holnap, szeptember hó 16-án délután négy

órákor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: Egy tanító és tanítónő helyettesének választása egész évre. Tanítók drágasági pótlék iránti kérvénye. Elnöki jelentés a beiratásokról, vallástanítás beosztásáról s több fontos ügy.

Szociálisták a katolikusok ellen.

Tüntetés a fővárosban.

(Fővárosi tudósítónktól.) Tegnap botrányos tüntetések voltak a fővárosban. Egy r. kath. körmenet ellen tüntettek a szociálisták. És ez igazán elítélendő. Mert senkit a maga vallási érzelmeiben megháborgatni nem szabad. Tessék szóval harcolni, de nem verekedésekkel stb. az egyes elvek ellen.

A budapesti szociáldemokraták körmenetet jelentettek be és ezt a főkapitány nem engedélyezte, mert már előzőleg az eucharisztikus körmenetnek ugyanarra az időre megadta az engedélyt.

A szociálisták ezt zokon vették és lapjukban felhívták párhiveiket: nézzünk szembe, lássuk, ki veszi el tőlünk az utcát.

A rendőrség a tegnapi napra nagy előkészületeket tett és csak ennek köszönhető, hogy a katolikus körmenet és a szociáldemokraták között véres összeütközésekre nem került a sor. Még így is 15—20 sebesült és 40—50 letartóztatás történt.

Már a délelőtti órákban történt az első összeütközés. A Rókus-kórház kápolnájából egy 30 vidéki emberből álló tucsomenet jött ki. A kápolna előtt 4 munkásember feltartóztatta őket.

Előbük álltak és szidalmazták őket.

Már verekedésre került a dolog, amikor több rendőr érkezett a helyszíre. A dühöngő munkásokat elfogták és bekisérték a IV. ker. kapitányságra.

Délután három órákor a szociáldemokraták az Aréna-előtt, megtartották bejelentett népgyűlést, melynek tárgysorozata ez volt:

1. A politikai helyzet és a választói jog;
2. A klerikálisok szervezkedése és a kormány.

A népgyűlés zajos lefolyású volt, de rendőrbetartozás nem történt. Mintegy 5000 ember volt együtt, akik Wellner javaslatára táviratilag üdvözölték gróf Tolstoj Leótt és a németországi szociáldemokrata pártot.

Jegyzetek a szépről.

A „Debrecen” eredeti tárcája.

Kissé különös: hírlapi cikket írni a szépről. Pedig igazolt. Ez is szociális téma. Mert minden az, ami az emberek egymás közötti viszonyának szabályozásába befollyhat. És minden az, ami az egyén tökéletesedésének, boldogulásának, jobb létének útját jelöli.

A szép kétféle. Mai értelemben egyéni. Szép az, ami tetszik. De fejlődik ez az egyéni szép a kollektív szép felé. Az önmagáért való szép ennek a fejlődésnek a végső stádiuma. Amikor a szép nem egyéni és nem az egyének tetsző csupán, hanem par excellence szép az, ami szép és ami mindenkinek tetszik. És ezen szépre kell törekednie nemcsak az egyének, hanem a köznek is. Így alakul ki a mai kapitalista szép fogalmából a kollektív vagy akár kommunista szép.

Ma az emberek közül kevesen tudják, mi a szép élet. És azok, kiknek módjukban állna szép életet folytatni, meg sem érthetik, hogy az emberi életnek van egy magasabb, tisztultabb, jobb formája, de ez a forma a tökéletes jómódnál kezdődik. A megérése pedig a nyomornál végződik. Csak azok, kik igényeiket nem elégíthetik ki, tudhatják, hogy milyen lenne a szép élet és csak azok, kiknek eszközeik vannak erre az életre, nem tudják azt, hogy miként kell élni.

A nyomor képessé tesz bennünket az élet finomságainak megértésére, de leránt magával a sárba, hogy vágytól homályos

szemekkel tekintünk sóvárgón a finomságok felé.

A tökéletes jómód pedig felemel az élet fölé, úgy hogy nem vagyunk képesek az élet azon mélységeit áttekinteni, amik szépek, mert az élet savát teszik.

Igy nem tudni: azért szép-e és akkor szép-e az élet, ha vágyaink vannak, mik elérhetetlenek, vagy küzdelmeink mikkel a vágyainkat teljesíthetjük.

Mégis valószínűleg a szép élet titka a vágy és a kezdés között lebeg. A küzdelem gyümölcse feledtetni a küzdelem szenvedéseit és nélkülözéseit. És az elért vágy üressé teszi a lelket és megfojtja az életet tartalmától.

A kollektív szép az emberek közötti érintkezést simábbá, finomabbá teszi. Mert az érintkezés kellemessége étől megfosztja ma bennünket a polgári morál, amiben a kapitalista társadalomnak a szépről alkotott kezdetleges gonosz felfogása tükröződik vissza. A mai erkölcs nem erkölcs, csak annak az árnyéka. A felületes szemléltől hirtelen optikai csalódással az ibeheti, hogy az árnyék eleven tömeg, hogy valódi és ha hozzá nyúl látja csak, hogy semmit fogott.

A mai erkölcs rettenetes hazugsággalva képmutatásaival az igazi erkölcsnek csak utánzása. Ugy ahogy az árnyéknak valódiság színét adja a fal vagy a föld, amelyre vetődött.

Az igazi erkölcs hazugság nélkül valótt tesz. Az emberek nem fitogtatják majd az erkölcsöt, hanem gyakorolják.

Ma arcon csókolja a hölgy barátnőjét,

kinek a veséjét szívesen kivenné, azok, kik a nép zsarolásából élnek, a becsületrend lovagjai; kozbeccsülésben élő matróznak lesznek asszonyok, kiknek egész hazasélete a promiscuitas jegyében folyt le és homlokon csókolja barátnőjét az uri dráma, kinek férjével pénzért fieltette szerelmét. — Ezer a forma és egy a tartalom: a végnélkül hazugság.

És míg nagy dolgokba a hazugság uralkodik és csinál delibábót az erkölcsből és semmisíti meg a szép fogalmát, addig kis dolgokban, a társas együttelés apró formáiban teljes erkölcsi anarchia uralkodik. Az emberek javarésze nemcsak műveletlen, de neveletlen is. És az, kinek pénzért kellene osztania a szívesseget, éppen oly kevésbé teszi azt, mint akitől a noblesse oblige elvénél fogva várnók azt.

Hivatalnokok, kiket azért fizet a közönség, hogy szolgáljanak, akik tehát a közönséget vannak és nem a közönség értük való — teljes modortalansággal figyelmen kívül hagyják a hivatalba lépő köszönését és nem viszonzozzák azt. Uri embernek tartott egyének naponta ezerszer sértik meg az illetudás legkezdetlegesebb szabályait.

Egész érintkezéseinkben érvényesül a kapitalista egoizmus. Ami híján van minden szépnek. Bár az egoizmus maga gyönyörű egyéni tulajdonság.

De hol vagyunk még attól is, hogy megértsük, miszerint az igazi altruizmus és az igazi egoizmus teljesen fedik egymást?!

Az első összejövetel.

A tüntetők egy része, a rendőrség elvonulása után a helyszínen ismét összevődött, még pedig ugyanakkor, amikor az iparszarnokban véget ért eucharisztikus kongresszus több főpapja kocsin arra jött.

A szociálisák kiáltásokkal fogadták a kocsikat, szidalmakkal illették a papokat, a kocsikat kövekkel, sárral megdobálták, ez alkalommal egy kődobás Demele József karánsebesi eseres-plébánost halántékon érte és neki súlyos sérülést okozott.

A sérült pap sebét a mentők kötötték be, azután Demele József bement a főkapitányságra, ahol jegyzőkönyvet vettek fel vele.

Nagyobb összejövetelek voltak a Buljovszky-, Bajza-utcák sarkán, a Köröndön és a Bazilika előtt, ahol mindenütt letartóztatások történtek.

A mentők a sok sebesült közül négyet vettek ápolás alá, ezek Solins Sándor és Kato Vatus munkások, Molnár J. István és Szabó Károly III. rendőrök.

Esküdtszéki főtárgyalás.

Székely Imre az esküdtek előtt.

A Ganz ügy.

(Saját tudósítónktól) Márton Imre, dr. Márton Kálmán és dr. Varga Lajos panaszára Székely Imre ma újra a vádlottak padján ült. A miatt vonták felelőségre, mert Márton Imréről és dr. Varga Lajosról azt írta a „Debreceni Reggeli Ujság“-ban még 1906. november havában, hogy a közgyűlésen illetve a lapnál azért foglaltak állást a Ganz cég mellett, mert őket siker esetén anyagi jutalom várta volna. E célból Székely szerint Márton Imre pártelnöki mivoltát és egész befolyását vetette volna latba azért, hogy e dologból pártkérdést csináljanak. Dr. Márton Kálmán pedig személyes hírlapi inzultusok miatt emelt Székely Imre ellen panaszt. Ez az ügy került ma az esküdtszék elé, mely a következő tagokból alakult meg.

Elnök Oláh Miklós, szavazó bírák: Horváth István és Bernáth Kálmán, jegyzőkönyvvezető Balogh Elemér. Esküdtek dr. Spitz Lipót, Balogh Ferenc, Matkó András, Soltesz Ferenc, Debreczeni Adár, Lőrincz Mihály, Kovács Béla, Fábrián Károly, Kalászi Kálmán, Gombos Ferenc, Komlóssy Dániel, Dávid Zoltán. Pótesküdték Kovaliczky Antal és Lendvay József.

Főmagánvádló képviselőiben dr. Körössy Kálmán jelent meg, vádlottat dr. Révi Nándor védte.

Elnöklő bíró először is arra hívta fel a feleket, hogy tegyenek előterjesztést a bizonyítás anyagára nézve.

A felek képviselőinek előterjesztése után a törvényszék elrendelte a bizonyítást mindazokra nézve, amikre a felek kérték.

Ezután következett Székely Imre kihallgatása. Előadta, hogy az inkriminált cikkeket ő írta. — Ezek megírására az vezette, hogy színtében beszélték akkor a városban, miszerint Márton Imre anyagilag érdekelve van a Ganz-cégnél s ezért forsirozza minden áron a Ganz ügyének diadalát annyira, hogy még pártkérdéssé is akarta tenni, csak azt írta meg, amit hallott, de különben voltak jelek is, amik arra mutatnak, hogy a hír megfelel a valóságnak. Mert például dr. Márton Kálmán, Márton Imrének testvére és irodatársa a városházánál sokszor eljárta a Ganz-cég

érdekében. Márton Imre a pártnál és a közgyűlésen, dr. Varga Lajos pedig a lapnál támogatta az ügyet. Azt ő egy szóval sem írta, hogy Márton Imre ennyit és ennyit kapott, habár úgy beszélték, hogy 20 ezer koronát fog kapni siker esetére. — Ő csak azt írta meg, hogy öccse révén érdekelve volt.

Vádlott után a kir. törvényszék Márton Imrét hallgatva ki mint tanút.

Márton Imre előadta, hogy többszöri külföldi utazásai alkalmával győződött meg arról, hogy a magyar iparnak a Ganz gyár a művelt világon mindenütt mily dicsőséget szerzett. Állásfoglalásánál őt első sorban ez a tapasztalás vezette. A Ganz mellett állást foglalt, mielőtt csak sejtette volna is, hogy a Ganz gyár az itteni apróbb informatív jellegű eljárásokkal öccsét fogja megbízni. A Márton Kálmánnak adott megbízás oly lényegtelen volt, hogy nem is hozható kapcsolatba a Ganz melletti állásfoglalással. — Voltak igaz, a pártban, akik úgy gondolkodtak, hogy a hazai ipar pártolása politikai kérdés, tehát ez az ügy pártkérdéssé is tehető, de éppen ő volt az, aki ezt megakadályozta s pártelnöki állását kötötte hozzá, hogy ez meg nem történjék. Az igaz, hogy a pártban is, a közgyűlésen is támogatta a Ganz ügyét, de ezt tenni meggyőződéséből folyó kötelessége volt. Mikor a közgyűlés először a Siemens-cégnek adta a vállalatot az ez elleni felebbezés az ő irodájában készült, ép úgy, mint sok más közgyűlési határozat elleni felebbezés is. Anyagi érdek őtet nem vezette, állásfoglalásáért soha semmit sem kapott, sőt ilyen még csak kilátásba sem helyeztetett.

Dr. Márton Kálmán vallomása következett ezután. Elfogadta a Ganz cég megbízását olyan nyilvántartási és informatív jellegű tárgyakban, melyek a világitási ügy fejleményeivel állottak kapcsolatban. Több mint egy évig kísérte figyelemmel az ügy kezelését az irodákban, kiadóban, irattárban és a referenseknél. Tapasztalásairól informálta a Ganz céget, amelynek mint más városban levőnek föltétlenül szüksége volt a helyi viszonyokat ismerő s megbízható tudósítóra. Több mint száz esetben végzett tanu ilyen dolgokat s ezért semminemű honoráriumot nem követelt s nem kapott, idővesztésének ellenértékéül számított föl benyújtott költség jegyzékében kisebb összegeket, melynek sommája mintegy 800 koronát tett. Ő az időt nagyon elfoglalt ember volt. Naponta 14 óráig dolgozott s még sem bírta dolgait ajour végezni. Neki tehát teljesen egyre ment, hogy azon napi 14 órai tevékenységéért kitől kapja meg a minimális keresményét, ő előtte csak az volt, hogy a munkás érdemes a maga csekély bérére. Ezen összegeket ő neki a sikertől függetlenül, tehát még a Siemens cég győzelme esetén is meg kellett volna kapnia s így nem áll mintha akár ő, akár bátyja a siker esetére ígért jutalomért foglaltak volna állást. Márton Imre az ő ténykedéséről nagyon keveset, költségjegyzékéről pedig 1906 december haváig mit sem tudott. A Ganz-cég megbízásából és érdekében érdemi munkát nem végzett, felebbezést nem készített, ilyenekért munka díjat nem kapott. A bizottsági tagok felebbezését készítette el, több bizottsági tagnak, különösen Márton Imrének megbízásából anélkül, hogy ezen éjjeleket igénylő munkáért egyetlen fillér díjat kapott volna bárkitől, legkevésbé a Ganz cégtől.

A Ganz cégnek azon felebbezése, melynek készítésével, benyújtásával, sőt signálásával vádolja Székely Imre: fölmutattatik tanu előtt, ki eskü alatt vallja, hogy ezen felebbezést sem nem készítette, sem nem nyújtotta be.

A déli szünet után délután mintegy fél 4 óra tájon a tanu vallomások következtek. Székely Imre tartozott volna bizonyítani. — Vallalta is, hogy bizonyítja állításait, különösen a tekintetben, hogy Márton Imre pártkérdéssé akarta tenni a villamos világitásnak a Ganz cégre bizását. E bizonyítás azonban neki nem sikerült. Sőt Juhász Ignác, Kovács József polgármester, Harangi Sándor és Polgári Márton tanuk egyhangulag igazolták, hogy egyenesen Márton Imre akadályozta meg más párttagoknak ilyen szándékát. A tanu vallomásokot különben az alábbiakban adjuk.

Dr. Magoss György: Miután a Ganz cég újra ajánlatot tett, ő lett olcsóbb. Én a Siemens ajánlatát tartottam előnyösebbnek, mert a másik a gépekben takarékoskodott. De szakértő nem vagyok. A Ganz gyárnak a teleppel úgy tudom, februárra kellett volna elkészülnie, de a város pár százezer korona értékű pótmegrendelést tett.

Kovács József polgármester: A függetl. pártnak a villamos-ügyben úgy emlékeztem két értekezlete volt. Csak egyiken volt jelen. Márton Imre éppen ellene volt annak, hogy az ügy pártkérdéssé tétessék. Dr. Márton Kálmánról nem tudja megbizottja volt-e a Ganz gyárnak, de azt tudja, hogy nála tudakozódott több ízben az ügy felel.

Neki az a véleménye, hogy a Siemens cég, mint új vállalat, jövője érdekét iparkodott volna gyorsan és jól végezni olcsósága mellett. Ezért sajnálja, hogy nem ez a cég kapta. Ha a Ganz gyárat késedelem terheli, ezért a város regresszus illeti.

Arra nem emlékszem, hogy a közgyűlés végén Márton Imre támadta volna a Tanácsot, csak arra, hogy én beszéltem valamit az igazság győzelmeiről s erre többen megjegyzést tettek.

Körner Adolf tanácsnok az ügy előadója, hasonlóan vall. De a Ganz céggel való szerződést nem tartja károsnak a városra, mert a késedelemért bírság van kikötve.

Csoka Sámuel az egész ügyről kevés tudomással bírt s vallomása nem lényeges. Ép úgy a dr. Varga Eleméré.

Dr. Fejér Ferenc a pártértekezleten ott volt. Márton Imre nem akarta az ügyet pártkérdéssé tenni. Tanu a Siemens céget óhajtott volna vállalkozónak, éppen azon okokból, melyekből a polgármester. Nem tartja hibának, ha Márton a Ganz cég mellett érvelt, mert „én meg — ugymond a Siemens cég mellett érveltem.“

Dr. Varga Lajos: Bejelenti, hogy nem igaz, mintha ő a Debreczen felelős szerkesztőjét befolyásolta volna. Sőt inkább Békásy Jenő egy ízben önként elbeszélte, hogy a Siemens cég javára akarták megnyerni, ő azonban a Ganz cég híve. Márton Imre elnevezte a pártkérdéssé tételt. A lap irányának befolyásolását tanu szerint főszerkesztő kötelességének tartotta minden fontos ügyben s már a villamosági kérdés tárgyalása előtt utasításba adtam, hogy a magyar ipart, sőt a helyi ipart is pártolnunk kell.

Solgári Márton csak arra emlékszik, hogy a párttagoknak szabad belátásukra bízott, melyik vállalkozóra szavazzanak.

Juhász Ignác arra a kérdésre, igaz-e, hogy a villamosági ügyet Márton Imre pártkérdéssé akarta tenni? azt válaszolja, hogy a dolog fordítva áll. Tanu az ügyet, mint a magyar ipar pártolását politikai kérdésnek óhajtotta volna tekinteni s a Ganz gyárra szavazni, mely kizárólag és par excellence magyar vállalat. Felfogásának meg is akarta nyerni Márton Imrét, de ez az értekezleten sem tágitott, még szavazásra sem akarta feltenni a pártkérdést. Így tanu engedett, hogy szakadás ne legyen. A Siemens céget hátróztan külföldi cégnek tartja, mert zárszámadása most is birtokában van s a fővállalat zárszámadásában benne van a pozsonyi telep számadása is, melyről úgy emlékszik meg, mint mellékélagazásról.

Hogy Márton Imre mivel érvelt a Ganz gyár mellett, tanu nem tekinti fontosnak. Márton Imre csak röviden mellékesen szólalhatott fel, a tanu még jobban a magyar ipar védelmének tekintette az ügyet mint Márton. Utóbbiról kiterjedt hírszarnyalt, hogy a Ganz gyár megvesztegette. Tanu erősebb híve volt a Ganz gyárnak, mint akár Márton is. Sajnálva tapasztalta, hogy a híresztelés hatása alatt némelyek a közgyűlésről elmaradtak, mások a Ganz gyár mellől elpártoltak. Mindenáron ki akarta nyomozni mi az igaz s hibás. Rá jött az ellenkezőre. Felkereste őt a Ganz gyárnak főtűkára Ripka Ferenc, akit erősen kikérdezett két alkalommal is, hatni igyekezett rá, mondja meg mi van a gyár és Márton Imre között s ha meg nem mondja, tanu megvonja a gyártól támogatását. A főtűkár szavára mondta, hogy a Ganz gyár és Márton Imre közt semmi viszony nincs. A gyárnak a képviselőjét Márton Imre

nem vállalta, hanem dr. Márton Kálmán végzi a gyárnak apróbb jogi dolgait. A díjakra nézve megmondta Ripka, hogy semmiféle megállapodás nincs, csupán az egyes munkákhoz képest számíttatnak fel a díjak. A Ganz gyár melletti állásfoglalásunkat az is erősítette, hogy ebben a gyárban több volt a bizodalomunk; hallották, hogy a Siemens cég vállalata némely városnál nem jól sikerült.

Dr. Freund János lényegtelen vallomáskereszek után azon akad fenn, hogy Márton Imre miként indítványozhatta a közgyűlésen, hogy a vállalat adassék a Ganz gyárnak a Siemens által ajánlott feltételek mellett. Ezt csak úgy tehetné, ha a gyárral már előre megállapodott. Erre Márton Imre megjegyzi, hogy ő a Ganz céget megbízhatóbbnak tartotta s indítványával azt akarta elérni, hogy teljesen azonos feltételek mellett a vállalatot a Ganz gyár kapja. Ehhez a kísérlethez nem volt szükség a Ganz gyártól előző nyilatkozatra, mert a gyár ha akarta elfogadhatta a feltételeket s ha nem akarta, nem fogadta volna el.

Harangi Sándor előadja, hogy emlékszik az ügyre. Pártkérdés Juhász Ignác akarta tenni, Márton Imre pedig óvást tett ellene. Szó sem igaz abból, mintha a Márton iroda tagjai a Ganz cég érdekében a közgyűlési tagokat sorban feljárták volna. Inkább a Siemens részéről, kik a tanut is folkeresték s meg is nyerték ocsóbságukkal. Tanu meg is mondta nekik, hogy hagyjanak már föl a látogatással.

Id. Kertész István s id. Bányai István semmi lényeges körülményről nem tudnak.

A tanuhallgatás ezzel a mai napra befejeztetett ugyan. A legérdekesebb rész azonban mára maradt, mert ekkor hallgatják ki a Ganzgyár képviselőit arra, hogy mikor s micsoda szöveget (!) fejében kapta Székely Imre azt az 1000 koronát, melyről már a vizsgáló bírő előtt úgy nyilatkoztak, hogy Székely ezt az összeget csakugyan megkapta. E körülményre dr. Ripka Ferenc a gyár főtitkára, dr. Hoór Tempis Mór a gyár műszaki tanácsosa és Becker Dezső a gyár titkára fognak vallomást tenni.

SZINHÁZ.

* **Rózsa Lili debüje.** Rózsa Lili vasárnap lépett fel először a Szigeti közönség előtt. Felépítéséről egyik Szigeti lapársunk így emlékezik meg:

„Rózsa Lili, a szigeti közönség egykori kedvence, a bájos szubrettdiva, akinek eddigi művészi pályájához nagyjelentőségű sikerek, a fővárosi és a vidéki sajtó osztatlan elismerése fűződnek, este a Bob herceg címszerepében lépett fel először, mint Zilahy társulatának újonnan szerződött tagja. A kiváló művésznő debüje kellemes meglepetéssel szolgált: Rózsa Lili sokat haladt, egyénibb lett a művészi játékában, az énekhangja erősödött és asszonyi bájának előkelő, finom ereje teljes tökéletességében gyönyörködtette a közönséget. A Martos-Huszka operett agyonjátszott és Fedák Sári reminiscenciákkal felsejlingozott címszerepét játszotta az ünnepelt primadonna s ebben az immár végképen unalmas, affektált, fárasztó szerepbe kedves, új színeket öntött, bájos egyéniségével vonzóvá varázsolta Bob urfi unalmas alakját. Rózsa Lili a legtéljesebb sikert aratta a keddi estén. Ezt főképpen a temperamentumának köszönheti, amely a kitűnő diva legnagyobb erőssége. Ezt a szerepet most már csak az ilyen mindeneket legyőző, lélekbeli szívből jövő istenáldotta kedéllyel lehet újra vonzóvá tenni. A kedves viszontlátás különben zajos ovációk, intim ünneplés keretében folyt le. Zilahy társulatának igazán nagy ezüstsége lesz a bájos primadonna. G. Z.“

A színházi bérlet. Irmay Béla színházi titkár igazgatóhelyettes már tegnap Debrecenbe érkezett s miután Zilahy Gyula színház igazgató ma szintén városunkba érkezik, hogy megkezdje a bérletgyűjtést, a szigeti színház vezetésével az igazgatóság ez időtartamra Ferenyzy Frigyes művezetőt bízta meg.

A budapesti Teréz-körúti Bonbonniereben zajos sikert arat estéről-estére a kitűnő szeptemberi műsor, amely a második héten újabb számokkal bővült. Az aktuálisát veszített megnyitó darab helyett Berta panamája címen egy paródiát adnak elő szenzációs eredménnyel. Fővárosi művészeket és artistákat utánóznak s egy ismert kabaréalakot oly elethűen állítanak a dobogóra, hogy a közönség között rendszeren vita támad, vajon nem az illető maga áll-e a színpadon? László Rózsi specialis magánzámaival, Szalay József conferenciáir imitációival, Rátkay Márton, Boross, Kőváry, Kőkény Ilona, Antaly Erzsébet, Sugár Edith, Szathmáry józsi, szellemes kupléikkal és színpadi tréfáikkal tartják állandó derűltégekben a hallgatóságot, amely Kabák burleszk alakjain is sokat mulat.

* **A nagykarolyi új színház.** Amint nekünk írják, a nagykarolyi új színházat szeptember 16-án, szerdán nyitják. A színháznyitás ünnepiesen, díszelőadás keretében fog végbemenni és pedig Heves Béla színházterülete közreműködésével.

* **Az „Ördög“ sikere Amerikában.** Megemlékeztünk már arról a sikerről, amely Molnár Ferenc darabját, az „Ördög“-öt Amerikában is nyomom kísérte s a színházi ügynökségek versengéséről, amelynek az lett az eredménye, hogy két newyorki színházban egyszerre adják a diadalmas magyar vigjátékot. A közönség megostromolja a színházak pénztárait, ahol a darab színrekerül, az egymással versengő színigazgatók egymást szidják, az újságok moralistái az amerikai nép erkölcsi életére „Az ördög“ szentenciáival akarnak hatni, a világlapok közlik a „great hungarian dramatist“ darabjának novelisztikus tartalmát és az egész kavarodásból diadalmasan botakozik ki a magyar irodalom, amelynek létezéséről eddig Amerikában mit sem tudtak.

Vasuti szerencsétlenség a fővárosban.

Négy sebesült.

(Fővárosi tudósítónktól.) Riasztó hírek terjedtek el tegnap a fővárosban egy vasuti szerencsétlenségről, amely a főváros területén a Keleti Pályaudvaron a ruggyanta gyár közelében történt. A szerencsétlenségben még szerencse volt, hogy az összeütköző gyorsvonatba egy hálókocsi volt bekapcsolva, mely megrongálódott ugyan, de azok, akik benne voltak, nem sérültek meg, az összeütközés erejét pedig annyira gyöngítette, hogy az utána következő másodosztályu kocsinak már baja nem történt. Ha ez a körülmény nincs, a szerencsétlenség sokkal nagyobb arányu lett volna.

A hibás szemafor.

A Kassáról érkező 1501. számú gyorsvonatnak 1 óra 55 perckor kellett volna a keleti pályaudvarra beérkezni. A gyorsvonaton azonban annyi volt a fel- és leszálló utas az összes állomásokon, hogy óriási késséssel érkezett. — Csak 2 óra 20 perckor jeleztek a keleti pályaudvarra, hogy a gyorsvonat Kőbánya állomáson keresztülhaladt.

A gyorsvonatot Zádori Bertalan mozdonyvezető vezette és fűtője Heil Márton volt.

11-ik és 12-ik vasuti szelvények között, a negyedik vágányon, amelyen a gyorsvonat teljes menetsebességgel haladt, abban az időben a 312. számú tolatóvonat dolgozott. A tolatóvonat egy podgyászszállító kocsiából, két harmadosztályu személyszállító kocsiából és a mozdonyból állt, amelyen Balla József mozdonyvezető és I. Kovács János fűtő volt. A tolatóvonat nem kapott jelt a vágány elhagyására és azon vesztogelt.

A szemafor szabadra állt, a gyorsvonat teljes sebességgel jött, a szerencsétlenség színhelye előtt kanyarulat van, a gyorsvonat vezetője csak akkor látta meg a tolatóvonatot, mikor már közvetlen előtte volt, alig maradt annyi ideje, hogy fékezzen.

Az összeütközés.

A következő pillanatban megtörtént az összeütközés. A két gép a szó igazi értelmében egymásba furdott és pozdorjává tört. A tolató podgyász kocsija a mozdony tetejére torlódott, felfordult, tengelye az égnek meredt. Az utána következő harmadosztályu kocsi a podgyász kocsi hátsó részére került, míg a harmadik kocsi sértetlen maradt. A gyorsvonat podgyász kocsijának előrsze összezúzódott, a kocsi kiugrott a sínpárból és keresztben állt rajta, az utána következő postakocsi felfordult és ugyancsak keresztben került a sínre.

A gyorsvonat többi kocsija szerencsére sértetlen maradt és csak annak köszönhető, hogy a zsufolásig megtelt vonat utasai között tömeges szerencsétlenség nem történt.

A sebesültek.

Jajveszékéles, segélykiáltás töltötte be a levegőt. Az utasok a rémülettől magukon kívül ugrottak le a vonatról. Eközben is sokan megsérültek, de szerencsére csak könnyebben.

Súlyosan megsérültek Zala Mór főkalauz a gyorsvonaton, I. Kovács János fűtő a tolató vonaton, Kindl Nándor postai alkalmazott és Hajdi Márton postai szolga.

Könnyebb sérüléseket szenvedtek Balla József mozdonyvezető a tolatóról, Ku'as Imre és Málnai József postai alkalmazottak. Megsérült egy lelkész is, kit egy jelenlevő orvos részesített az első segélyben. A sérült lelkész eltávozott anélkül, hogy nevét megmondta volna.

A mentők két kocsival mentek ki a szerencsétlenség színhelyére és a súlyosan sérülteket beszállították a Rókus-kórházba.

A rendőrség részéről Rostás rendőr-fogalmazó és Pavlik rendőrfelügyelő jelentek meg a helyszínen és nyomban megindították a vizsgálatot.

Ki okozta a szerencsétlenséget?

Kóródy Béla rendőrfogalmazó hamarosan befejezte a vizsgálatot és megállapította, kit terhel a szerencsétlenségért a felelősség.

Az egészet Szendeffy Elek forgalmi hivatalnok feledékenysége okozta.

Szendeffy rendelkezte el, hogy a 312-ik számú tolató menjen ki a negyedik vágányra. A tolató a negyedik vágányon állt, úgynevezett vak vágányon állt és onnan jött a negyedikre.

Közben Szendeffy igen sok vonatot indított és megfeledkezett arról, hogy a poprádi, illetve kassai gyorsvonat, amelynek óriási késése volt, még nem jött be, mikor pedig a kőbányai jelzést kapta, akkor már nem gondolt arra, hogy a tolató a bejárat vágányon áll és a szemafor a 12-ik szelvény előtt szabadra állította.

Balogh András váltókezelő, amikor a jelzést meglátta, a telefonhoz rohant, figyelmeztette Szendeffyt, ez azonnal tilosra állította a szemafor, de már késő volt, a gyorsvonat mozdonya tul volt a karjelzőn és befordult a kanyarulatba. A következő pillanatban megtörtént az összeütközés.

Szendeffyt kihallgatták és kihallgatása után elbocsátották. Hivatalból felfüggesztették a vizsgálat idejére.

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2. ajtó.

Iskola-öltönyök

nagy választékban

Gerő Ernő

ruha nagyáruházában
Piac-utca 41.

HIREK.

— **Tauácsülés a városnál.** Tegnap tauácsülés volt a városnál. Az ülés folyamán semmi fontosabb dolog nem kerül napirendre. — A rendes folyó ügyeket tárgyalták, amelyek csupán adminisztratív jelentőségűek.

— **Dr. Láng Sándor lemondása.** Hosszu éveken át végezte a törvényszéki orvosszakértői teendőket a debreceni törvényszék területén dr. Láng Sándor, a debreceni orvosi kar ezen kiváló tagja. Most elhatározta, hogy megváltik ettől a tisztségétől. A törvényszéki elnök a lemondást felterjesztette az igazságügyminiszterhez, aki tekintettel a lemondás indokaira minden bizonnyal elfogadja azt és megejteti az új kinevezést a megüresedett állásra.

— **A spanyol királyi pár Budapest.** San Sebastianból jelentik: A külügyminiszter megerősíti, hogy a spanyol király és a királyné e hó végén elhagyják San-Sebastiant és Münchenbe, Drezdába és Budapestre fognak menni. Az uralkodó pár két hetet fog Ausztria-Magyarországon tölteni és mindössze egy hónapig marad távol Spanyolországtól. Az uralkodó párt a külügyminiszter kíséri, ki azonban a hivatalos látogatások után azonnal visszatér Spanyolországba.

— **A vasárnapi munkaszünetért.** Az ország öt legnagyobb alkalmazott-egyesülete, a Magyarországi Kereskedelmi Alkalmazottak Szövetsége, a Kereskedő Ifjak Tarsulata, a Nőtisztviselők Egyesülete, a Magyarországi Magántisztviselők Egyesülete és a Nagykereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete e hó 27-én az új város háza közgyűlési termében országos nagygyűlést rendez, hogy alkalmuk legyen az ország kereskedelmi alkalmazottainak az általános és teljes munkaszünet mellett való tüntető állásfoglalására. A nagygyűlést előkészítésére tegnap értekezlet volt, amelyen Bartha Jenő és Wilhelm Szidónia elnökölték.

— **Nyomdászok gyászja.** Gyászuk van a debreceni nyomdászoknak. Fries József Debrecen város nyugalomba vonult művezetője, mint részvétellel értesültünk, tegnap 82 éves korában elhunyt. A megboldogult 1859 november 1-étől 1902-ig volt a városi nyomda művezetője és mint ilyen, elévülhetetlen érdemeket szerzett a nyomda felvirágoztatásában. Az 1872-ben alakult debreceni nyomdász-egylet is az ő tevékenységének köszönheti fennmaradását, mely egyletnek majdnem 25 évig elnöke, majd disz-elnöke volt. 1902. évben nyugalomba vonult. Haláláról a nyomdász egylet a következő gyászjelentést adta ki:

A magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők segélyegylete debreceni kerületének tagjai mély megilletődéssel tudatják, hogy agy tagtársuk Fries József Debrecen sz. kir. város nyug. nyomdai művezetője folyó hó 13-án, 82 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 15-én délután 8 órakor lesz Deák Ferenc utca 21. számú háztól a Szent-Anna-utcai temetőbe. Debrecen, 1908. szeptember 14. Emlékét megőrizzük!

— **Véres verekedés.** Vasárnap éjjel egy órakor a Széchenyi-utóán egy Vilmos huszárt találtak a járőrök eszméletlen állapotban, véréfagyva. Homlokából hatalmas sugárban tört elő a vér, mely vörösre festette a kövezetet. — Azonnal telefonáltak a mentőkört. A mentők csakhamar megérkeztek és megállapították, hogy a huszárkáplár homlokán, a bal szem felett egy hatalmas seb van, amely szurástól származott. Az éjszaka a cselédbálban együtt mulatozt egyik katonapajtásával, akivel később egy leány miatt összeveszték. Még hazatérőben is perlekedtek és ekkor a barátja a zsebéből egy hosszú bicskát vett elő és azzal fejbeszurta. Azután elmenekült, őt súlyos sebével ott hagyva a földön. A sebesült huszárkáplárt az első segélynyújtás után beszállították a katonai csapatkórházba.

— **A debreceni színésziskolát** ma, kedden délelőtt 11 órakor nyitják meg. A mint halljuk, annyi tanuló szűnik ez ünnepségre, hogy a Darabos-utcai iskolahelyiség még szűknek bizonyulhat.

— **Petrás Sári automobilja.** Az elmúlt héten veszedelmes kalandja történt Petráss Sárinak, az automobiljáról híres művésznőnek, Petráss-Szent-Minályról a fővárosba igyekezett, miközben utcai gyerekek közel dobálták meg gépkocsiját. Erre Kiss Sándor soffőr leszállt az automobilról s rálőtt egy legényre, akit meg is sebesített. Kist leartóztatták s athozták az ügyészség fogházába. Tegnap délelőtt Petráss Sári beállított a törvényszékre és könyves szemmel kérte az ügyészt és a soros vizsgálóbíró, hogy engedjék szabadlábra soffőrijét, aki az ő védelmében követte el tettét. A könyörgés sikerre vezetett, Kist még a tegnapi napon szabadlábra helyezték.

— **Fel, Amerika felé!** Erdei János és Kiss Gábor debreceni timár legények eszdes munkában és békességben laktak együtt, mignem őket is felverte a dollár-láz s gondoltak merészet és nagyot, elhatározták, hogy kivándorolnak — Amerikába. Azonban utlevelet nem bírtak szerezni, hát csak úgy pusztán, utlevél nélkül indultak Amerika felé s bucsút mondtak a kis Jókai-utcai hajléknak. De nem juthattak messze, csak a határig, Királyhidáig. Itt a határrendőrség fülöncsipte őket és minthogy nem volt utlevelük, most vissza fogják a kalandvágyó legényeket toloncolni Debrecenbe és erről táviratban már értesítették is a debreceni rendőrséget.

— **Megbicskázott fiu.** Szepesi Lajos 17 éves legényke ifjusága dacára erősen korosmázott. Vasárnap is a „Debreceni eserdő“-ban duhajkodott, miközben összeesett a szintén ott mulató könműves legényekkel, kik közül Szikszai Gábor karján úgy megszurta, hogy most a kórház sebészeti osztályán fekszik.

— **Elfogott osavargó.** Kovács Imre többször büntetett, a város területéről kitiltott 15 éves osavargó tegnap a villamos színház előtt bámészkodott, mikor egy rendőr felismerte és bekísérte a bűnügyi osztályra. El fogják toloncolni.

— **Fizetesképtelenségek a megyében.** A bécsi hitelező védegyelet Hujdumgyéből legutóbb a következő fizetesképtelenségeket közli: Révész Lajos kereskedő Debrecen és Konkoly Károly fűszerkereskedő Hajdudorog.

— **Paraszt virtus.** A paraszti virtusnak az áldozata Sijei József szabósegéd. Vasárnap a késő éjjeli órákban egyik rokonától tért haza. A külsővásártéren nyugodtan, mitsem sejtve haladt, mikor az egyik korosmából eléje toppant részegen Onodi Sándor nevű legény. A két ember valahogyan összeütközött, mire Onodi éktelen haragra lobbant és fűtykösével úgy fejbe vágta a szabósegédet, hogy a szerencsétlent egyszerre előntötte a vér. Onodit letartóztatták.

— **Hűtlen vő.** Özvegy Marosán Jánosné vasárnap megjelent a rendőrségen és nagy méltatlankodva tette a következő panaszt: Hartig György nevű vőmet, kinek az

utóbbi időben nem volt semmi foglalkozása, a lányommal együtt magamhoz vettem és így nálam laktak. Tegnap én és lányom eltávoztunk huzulról és ezt az alkalmat felhasználta a vőm s ruul meglöpt. — Távollünkben vagy 200-300 korona értékű házi bútort összepakolt és azt Braun Herman őszeresnek potom áron eladva megszokott. Valószínűleg a városról is megugrott. Kérem őt kinyomozni, káromat vele megtéríteni. Megbüntetését is kívánom. Megérdemli a hűtlen. A rendőrségen a panaszt jegyzőkönyvbe foglalták és most keresik a hűtlen vőt.

— **A magyar királyi államvasutak** szegedi üzletvezetősége az 1909. évben szükségessé s alább felsorolt anyagok szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet. 1700 km. építési homok, 10,000 km. bánya vagy folyó kavics, 8000 km. rustát kavics, 10,000 km. terméskő, 10,000 km. kötőmélék (zuzalék), 5000 q soros burkotat cikops) kő, 22,000 db félkocsa kő, 15,000 q nverskocsa kő, 1,000,000 db. égetett fűtőgla, 100,000 db. égetett fedélesarép, 200,000 db. sított (metzett) téglá, 3200 q oitatan falimész. 3300 kg. fagyú, 8000 db. cirokseprű. A szegedi üzletvezetőség fentartja magának, hogy a fent közölt mennyiségeket a megrendelések idején a tényleges szükséglethez képest 10 százalékkal felemelhesse vagy lejjebbtesse. Az ajánlati értékint 1 koronás magyar kir. okmánybélyeggel latandó el, koltezendő és ajánlattevő teljes címe és lakása kitétele mellett aláírva lepecsételve ezen külcimmal „Ajánlat a 29061—1908 sz.-hoz“ legkésőbb 1908. október 16-án déli 12 óráig, a szegedi üzletvezetőség anyag és leltárbeszerzési osztályához behujtandó, vagy oda posta útján beküldendő. Banaupénz gyanánt az ajánlott anyagok értékének 5 százaléka készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1908 október 15-én déli 12 óráig a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál letendő. Nyertes szállító a szállításra átengedett anyagok értékének 5 százalékat óvadék gyanánt tartoznak letenni a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál.

— **Ügyvédek és kereskedők** figyelmébe. Az új végrehajtási törvény értelmében szükséges „Bejelentés“ és „Értesítés“ nyomtatványok kaphatók Hegedüs és Sándor papirkereskedésében. — Debrecen Kossuth-utca 11.

— **Elveszett a Bika** vendéglőtől Szapanos-utcaig egy kerek kocsilámpa-ajtó. Szives megtaláló átadhassa, vagy ha már másnak eladta attól megveszem. A kettős számú egyfogatu kocsis, mindenkor található a piacon.

— **Percol Carola** tánciskolájában október első felében kezdődik az őszi tanfolyam. Gyermekek kolon, esti és bosztoni kurzusok. A nyári szünet alatt a táncterem szépen át lett alakítva és parkettel el látva. Beiratkozni lehet naponta szeptember 18-ától kezdve a Szent Anna-utcaán lévő tánciskolában.

— **Szülők és tanulók** figyelmébe ajánljuk a Hegedüs és Sándor-éget, ahol az összes iskolákban használt tankönyvek ódon és új állapotban beszerezhetők mindenféle papir-, író- és rajzszerekkel együtt.

— **Iskoakönyvek** beszerzésére ajánljuk Antalffy Izsef könyv- és papirkereskedését. Piac-utca 44.

Találtatott egy forrás, ahol minden szülő és tanuló tankönyveit új és használt állapotban, ugyszintén írószerek szükségletét a legolcsóbban szerezheti be. Saját érdekében áll tehát Aczél Henrik modern antiquáriumát könyv- és papirkereskedését felkeresni. — Piac utca 24. a ref. kistemplommal szemben. Telefon 575.

— **Iskolakönyvek** ódon és új állapotban Telegdi K. Lajos utóda, Eperjessy István cégnél beszerezhetők. Ugyanott mindenféle író- és rajzszerek is kaphatók.

— Őszi barack duráncai, valamint saját termésű muskotály, chassellas és passatutti csemege szállót előnyös árban ajánl Csanak József kereskedése.

A lélegzés

sokkal könnyebb már az első néhány adag SCOTT-féle Emulsio után is és ez a megkönnyebbülés napról-napra növekedik. Ezren és ezren tapasztalták ezt az utolsó 32 éven keresztül. Ép ily szembeötlő a javulás az általános egészséget illetően.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelmbe venni.

Étvágy és álom

visszatér az emésztés javul. Própálja meg és meg fog erről győződni.

Egy eredeti üveg ára 2K 50.

Kapható minden gyógytárban.

TAVIRAT és TELEFON

A karlócai kongresszus.

Karlóca, szeptember 14. Ma érkezett ide Günther igazságügyminiszter a holnapi szerb kongresszusra. A pályaudvart óriási közönség lepte el. A minisztert Bogdanovits Lucián üdvözölte.

Nagyszerb mozgalom.

Zimony, szeptember 14. Izgatásért, felháborításért és a magyar államhatalom elleni lázításért ismét elítéltek három egyetemi hallgatót, akik a nagyszerb propagandában is részesek.

A felekezeti kérdés élesbedik.

Budapest, szeptember 14. A katolikus nagygyűlésen hevesen támadta meg Rakovszky Zsilinszkyt és követőit. A heves támadás alapténora az, hogy a katolikusok nem támadtak, csupán védelemre szorítkoznak. A támadásnak azok lássák a következményeit, akik a harcot felidéztek.

Török nagykövet a cárnál.

Frankfurt, szeptember 14. A Frankfurter Zeitung jelenti Konstantinápolyból: A cárnak, amikor legutóbb a török nagykövetet fogadta, megragadta az alkalmat arra, hogy az alkotmánynak Törökországban való behozatalához szerencsét kívánjon és ama reményét fejezte ki, hogy a dolgok új rendje Törökországban tartós és népeire nézve áldásos lesz. Egyben Oroszország értesítette a kormányt, hogy a legnagyobb nyomatékkal azt kell kivívnia, hogy Bulgária tartózkodjék minden beavatkozástól Törökország belügyeibe. — Oroszország ezt az óhaját azzal a figyelmeztetéssel kísérte, hogy ellenesetben Bulgáriát fogja a következményekért felelőssé tenni.

Csarnok.

Bosnyákország sarkánya.

A „Debreczen” eredeti regénye.

Irta: Tomie Eugén. 85

Husszein látta, hogy nyugoti Boszniából már nem remélhet katonát; kétezer emberével Sarajevóba indult. Itt akarta bevárni társait, akikben megbízhatott, hogy eljőnek. Zlatarevicnek is kellett jönni, a szávamelékiekkel és a Vitéz városbeliekkel, a Zlatarevicsek jobbágyaival.

Sarajevóba érkezve, busan ölelte meg Ali pasát és így szólott:

— Eljöttem, de úgy vélem nem jóra jöttem. Mennyien voltunk mikor Stambulba készültünk, tavasszal. És most hányan vagyunk?

— Ne csüggedj, — felelte Ali, bátoritva őt. Majd jön segítség.

Gyenge a bizalmam. Elszalajtottam az alkalmat, nem erősítettem meg a kormányt, sem a szabadságot. Gyenge voltam, csak a szívemre hallgattam, nem az észre. De te velem voltál, láttál, tudtál mindent és még sem térítettél észre! Érted-e, testvér?

— Igen, igen értem szólta Ali pasa, megragadva Husszein kezét — de hagyd el. Elmult. Egy ideig galamb voltál, légy ismét sas. mint eddig.

— Leszek Ali, leszek a kardomra, mondom, fogadta Husszein erős hangon. Vitéz nevet vettem föl. Megmutatom, hogy vitézül tudok elpusztulni.

Sarajevóból másodszor hívta fegyverre a bégeket. Gyors lovasok vitték szét a bosnyák vitéz főhivásait, hogy itt a végső perc fölkelni a vallásért és a száadtságért.

— Lesznek — végezte a vezir a proklamációt, akik most nem fognak rám hallgatni; ezek tudják meg, hogy itt az ellenség. Jaj, ezeknek. A szerencsétlenség nem fogja őket elkerülni és saját gyermekük átkozza el még a sirban nyugvó csontjaikat is majdan. Ha egyedül is leszek, mégis elmegyek az ellenség elé kevés hivemmel. A gyáva gaznép pedig csak hadd nevesse otthon, hogy miként vész a tisztességes ember a harcmezőn, küzdve elei örökéért.

Ebben az időben elérte már Kara Mahmud, az új vezir a déli Bosznia határt. Husszein, hogy föltartóztassa, elje küldte Todorovics Alaj béget, nyolcszáz válogatott vitézzel. E csapat Banyszka várost szállotta meg, Mitrovica közelében, ott szándékozván bevárni Kara Mahmud seregét.

Nemsokára tizenötezer ember az új vezir seregéből, ostrom alá fogta Banyszkát és fölhívta Todorovicsot, hogy adja meg magát. Ez hallani sem akart róla. Ekkor a vezir serege egész erejéből Husszein embereire támadt.

Mint az oroszánok, úgy védekeztek az ostromlottak több napig, míg végre letörték a nagy tulerő előtt.

A vezir serege elfoglalta a váracskát, amint hősiességét: Todorovics bég elesett. A rabul ejtett katonákat Stambulba küldte, hol a gályára kerültek a szerencsétlenek.

Ellenállás nélkül nyomult most Kara Mahmud észak felé. Priepoljéba érve, a Lina folyó hidján azonban föltartóztatták. A hidat Hadzsi Muj aga védte, a priepoljéi muzelim, másfél ezer emberrel és két ágyuval.

Kara-Mahmud megmérgeződék e vakmerőségen és ágyuval, puskával lövette a hidat, de a védők vitézül visszatüzeltek a két ágyuból. Erre a vezir ostromot parancsolt. Véres küzdelem fejlődött, szuronyroham, mely órákig tartott szörnyű elkeseredéssel, de a vége az lett, hogy az oszmánlik elpusztítván a védőket, bevették a hidat. Hadzsi Muj öt száz embere fogoly lett. Ez előbbi a vezir számára kötözve fordított arccal hurcoltatta körül a városban, hogy a szerencsétlen könyörögve kérte az igaz muzulmánokat, ütnék agyon és szabadítanak meg a szegénytől.

Folyt. köv.

Találmányok és fogalmak

Keresünk folyton jó és szabadalommal védhető találmányokat átvenni és értékesíteni azonnali magas készpénz fizetéssel vagy nyereségrészesedéssel az egész szabadalom tartósága alatt

Találmányok melyek még nem állnak hivatalos védelem alatt. általunk eszközöltetnek, illetve megkerestetnek.

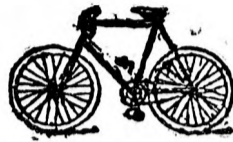
Ugyiszintén minden szabadalomjogos és szabadalomügyi ügyekben költségmentesen adunk felvilágosítást.

Ajánlatok intézendők: Patentanwälte Ingenieur Krug und Professor Aquilar Basel (Schweiz) Freistasse 32.

Szabadalmi hivatal találmányok és szabadalmak eszközölése és értékesítésére az összes országokban.

Akérdések duplaportóval látandók el.

Kerékpár, varrógép, gramafon, villamos-

sági cikkek és mindennemű alkatrészek állandó raktára. Nagy választék lemez-újdonságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket, mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fénesztergályozást, zománcolást, nickelezést és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh
Debreczen,
Hatvan-utca 8. szám.

Nyelv és irodalmi intézet

Debreczen, Piac-u. 9. sz.

Előleges értesítés.

Tisztelettel hozzuk a t. közönség tudomására, hogy intézetünket **folyó év szeptember hó 3-án** megnyitjuk és beirásokat már most elfogadunk fentjelzett helyiségekben.

a) **Nyelvtanfolyamokra:** német angol, francia, olasz, esetleg a magyar nyelvre.

b) Német, francia, angol, olasz **kereskedelmi levelezésre.**

c) **világirodalom történet, művészet-történet és esztétikára.**

A nyelvtanfolyamokat a Berlitz-módszer szerint vezetjük, a tanítvány az első leckeórától kezdve csakis a megtanulandó nyelvet hallja beszélni. Nyelvtanáraink kiválóan képzett külföldi (ugyanazon nemzetbeli) tanítók. A többi tanfolyamokon ugyancsak elsőrendű tanárok oktatnak.

Tandij havi 10 korona.

Magán és cerce-tanítás. Nappali és esti tanórák. Prospektusunkat ingyen és bérmentve küldjük.

Az igazgatóság.

Császárfürdő Budapestén.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévívízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák-, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos vízfürdők. Ivó-kúra. 20 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld

1922

Az igazgatóság.

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piac-utca 72. szám alatt.
Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.
Leszámítól váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.
Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.
Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.
Átvész tőzsdei megbízásokat.
Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (ch-k) számlára, pénztárjegyekre és
Vállalkozik minden egyéb banküzlet kötésére.

Az igazgatóság.

Az iskolai év

kezdeté alkalmából ajánljuk dusan felszerelt rakatárunkat a t. szülők szives figyelmébe. Fiu- és férfingek. Lábravalók és harisnyák. Nyakkendők, paplanok. Madrácok és flanel takarók nagy választékban feltűnő olcsó szabott árakhoz:

Szabó Lajos Fiai

vászon-, divat és szőnyegáruháza Debreczen, Rózsa-utca.

Mindenféle

iskolai szerek

füzetek, rajztömbök, körzők, vonalozók stb. a legolcsóbb bevásárlási hely

Mihály Sámuel

papír üzletében, Piac-utca 30. szám.

A HAJDUMEGYEI MÉHÉSZEGYLET

MÉZ

TERMÉKEINEK MEGBIZOTT ELÁRUSÍTÓJA

DEUTSCH LAJOS

FÜSZERKERESKEDŐ PIAC-UTCZA 38.

1 kgr pergetett méz 1 kor. 20 fillér.

14—16 éves

kifutó fiúk havi fizetésével felvétetnek a kiadóhivatalban:
Arany János-utca 2-ik szám,
(Hungária kávéház).

Iskola cikkek

könyvtáskákat, könyvszilljakat, tokk és tolltartókat, tentatartókat, palatáblát, írót, tollat és kőironokat osakis a

Párisi nagy bazarban

lehet olcsón vásárolni.

FAZEKAS IMRE

Villamos-világítás és Erőátviteli Vállalata az Egyesült Villamossági és Képgyár R. T. képviselője. Iroda Debreczen, Piac-utca 77. szám (az udvarban). — Telefon szám 567.

Elvállal Villamos Világítási berendezéseket, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére a legszolidabb kivitelben erőátviteli motorberendezéseket. Nyomdák, műhelyek, szivattyúk stb meghajtására a leghasznosabb kivitelben, Telefon és szobacsengő berendezéseket.

Szállít mindennemű szerelési anyagot, csilárokat, dynamó-gépeket, motorokat, műszereket. iv- és izzólámpákat dr. Just Wolfram lámpákat, Tervek és költségvetés díjtalan.

Dr. **KARDOS SAMU**

és
dr. **GABOR JENŐ**

társ-ügyvédi irodája f. évi augusztus 16-tól kezdve Ipar- és Kereskedelmi Bank, Piac-u. 58. sz. a. palotájában I. emelet 14. ajtó szám alatt van.

Iskolás-

gyermek részére, kész fehérneműek zsebkendők, harisnyák, paplanok, matracok, pokrócok, (flanell takarók) és ágyterítők legnagyobb választékban s legjutányosabb árakon kaphatók

Kardos László

vászon- és kelengye-üzletében

Debreczen, Kossuth-u. 9.

Telefon 210.

Telefon 210.

Földes Sándor

elektrotechnikai vállalata

Debreczen nagytrafik udvar.

Legolcsóbban és szakszerűen készít villamos világítási- erőátviteli berendezéseket, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezését és évi jókarban tartását, valamint minden e szakmába vágó legkomplikáltabb munkát.

Okulárium

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 15. félemeleten. Wien, I. Kärtnerstrasse 39. Megfelelő szemüvegek ingyenes orvosi rendelés naponta 9 órától 7-ig Márkus dr. vezetése alatt. Szemüvegek és orrcsüptetők 3 koronától feljebb. Színházi és távesővek minden kivitelben dus választékban.

Zeis-Trieder látcsövek.

Boros hordók

és taposókádak használt

és új, minden nagyságban és mennyiségben o o kaphatók o o Péterfia-utca 76.

Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az **Általános Tudósító** (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, B-pest, VII., Erzsébet körút 41., ahol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid árakon eszközölnek. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetési osztálya számos hírlap kizárólagos kezelője. Díszes újságkatalógus, képes naptárjegyzék felvilágosítással díjmentesen.

Mérnök-akadémia!

gépész, villany, építész mérnöknek és építész vezetőnek. Fővételi feltétel 6 gymnasium osztály, vagy hasonló előképzettség vagy szakiskolai végzettség. Bővebbet az útmutatóban.

WISMAR, am der Ostsee.

Erőt és ifjuságot

szerezhet ismét az elgyengült, idő előtt kimerült beteg, ha követi az ingyen könyvecskében felsorolt utasításokat, mely könyvecskét alábbi címtől postán kérheti mindenki díjtalanul. Vhyra Társaság Budapest, V. Váci körút 78. II. 14.

Borsajtók Bor nyomó-zsákok

szőlőzuzók,
faputtonok

raktára

Sesztina Lajos

vasüzletében Piac-utca 23.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel kezdett szó 6 fillér.
 Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.
 Apró hirdetések előre fizetendők.

Ajánlat.

Peérban (Szilágymegyében) 100 véka finom faju téli alma helyben eladó. Értekezhetni Szent Anna-u. 32.

Vidéki városban közel Debrecenhez egy ház, jömeneteli Korcsma, trafik fűszer üzlettel ellátva eladó, értekezés Csapó-utca 10.

Mindennemű férfi és női kalapok tisztítását a legdivatosabb forma szerint és a legszébb kivitelben a legjutányosabb árak szerint készíti özv. Kiss Gáborné utóda BORZA ISTVÁN kalapos üzlete Debrecen, Főpiac, (Stenczinger ház). Cillinderek azonnal vasaltatnak.

Diószegi uton a hetedik kilométernél 16 köblös föld kiadó. A tanyában értekezhetni.

Eladó az Ondódon 29 öl szántóföld új épülettel a Vedres dűlőben, ára 3400 forint, 500 forint teherrel. Értekezhetni özvegy Cseresznyés Ferencnél ugyanott.

1 raktár, 1 nagy pince száraz és tiszta, kiadó. Hatvan-utca 69. szám vásártér. Csicsó Lajosnál.

Egy fűszerüzlet olesón átadó más vállalat véget Kónya-telep 38.

3 db függőlámpa használt, eladó. Lindenfeld Ignac, Tizenháromváros-u. 14.

Jó fehérmű varrónő urnók pártfogását kéri. Cserepes-u. 7.

Az Ebesen, a vérvölgyi megállónál, közvetlen a vasut mellett 32 és fél katasztrális hold föld a rajta levő épületekkel együtt eladó. Értekezni lehet: Miklós-utca 39. sz. a.

200 koronát fizetek azon vasutasnak, aki engem a forgalmi személyzethez betesz. Cim a kiadóhivatalban.

Polgári és elemi osztályu magánvizsgákra előkészít okleveles tanítónő. Megkeresések a kiadóba kéretnek „Tanítónő” jellegre.

Eperjesi cserép-

kályhák

gyári raktára és
egyedárusítása
DEBRECEN és vidékére

Kovács Gyula

üzletében
a BIKÁ-szálloda mellett.

Ki akar

legjutányosabb és szakszerűen telefonokat, villamos csengőket, számjelzőket, tűz- és betörés elleni villamos jelzőket berendeztetni? az forduljon **Földvári L.** Debreceni első elektrotechnikai gyár- és villamos szerelési vállalatához. Kossut-utca 1. sz., (az udvarban).
Telefon 168. sz. Tanuló felvétetik.

Cimbalom pedálos, teljesen új, gazdagon díszítve, gyönyörű hanggal, melynek értéke 500 korona, most minden áron azonnal eladó. Darabos-utca 57.

Tankönyvek féláron.

Az összes fiu és leányiskolákban használandó tankönyvek az új tantervhez alkalmazva fél áron kaphatók **Harmathy** antiquariumban, Fűvészkert-u. 14. Iskolatáskák rendkívüli árleszállítással.

Kereslet.

Tanuló leány fizetéssel felvétetik Szücs Bertalan cipőfelsőrész készítőnél. Csapó-utca 9. szám.

Varróleányok női szabónőhöz felvétetnek. Fenyőne Zugó-u. 6.

Elszegényedett uri, vagy iparos leány három gyermek mellé kerestetük, a legkisebbik 5 éves; aki német nyelvet bír, előnyben részesül. Értekezhetni Attila-tér 3. szám.

Gazdatisztot keres Klein Testvérek Intézete Dégenfeld-tér.

Ügyes és szolid varrólányok felvétetnek Vanger Sándor és társánál Battyányi-u. 1.

Egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik Félégyházy János fűszer-üzletében Piac- és Miklós-utca sarok.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasa szer a

MOLLITERGIN,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdeségét, hamvasságát, rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kézvörösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szelkifujta arcot vagy kezét, a legrövidebb idő alatt fehérré s puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható! Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára Mihalevits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debrecenben, Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek **díjtalanul** szolgál. Villágtöltetek, csillárok és szerelvények **dupa választéka.**

Telefon szám: 568. 1063

Donogán és Somossy

Menyasszonyi kelengye, szőnyeg, divatruháza

Debrecen,

*** Kistemplombazár ***

Megérkeztek az őszi idény **új-donságai** női ruhakelmék — Flanelek — selymek — ruhák — diszekben. o o o

Óriási választék!

Az

Ott Károly utóda

cég áruháza

Kossuth-utca 2. (városháza alatt)

feloszlik.

A raktáron levő francia

batisztok

métere

27 és 32 krajcárért

lesznek elárusítva. 2

Kitűnő hatásu vese- és hólyagbajoknál.

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített.

RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ. Orvosilag ajánlva. Üdit, gyógyít.

Ivógyógymódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség: **Muschong buziasí gyógyfürdő igazgatósága Buziasífürdőn.** Debreceni főraktár Grünberger és Glöck cégénél.